

החלטת ועדת האתיקה
בעניין קובלנה של מעיין אמודאי (יו"ר המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה)
נגד חה"כ בנימין נתניהו
מיום ה' בתמוז התשס"ח - 8 ביולי 2008

1. על פי בקשתו של חה"כ רובי ריבלין, ובהתאם לסעיף 12(ב) לנוהל האתיקה לחברי הכנסת (קובלנות), החליף חה"כ יצחק אהרונוביץ, ממלא המקום הקבוע לוועדת האתיקה, את מקומו של חה"כ רובי ריבלין לצורך הדיון בקובלנה.

2. קובלנת המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה

ביום ט' באדר ב' התשס"ח (21 במרץ 2008), פנה מעיין אמודאי, בשם המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה בקובלנה אל ועדת האתיקה כנגד התנהגות חה"כ בנימין נתניהו בעת שהותו בלונדון במהלך מלחמת לבנון השנייה. הקובלים סמכו קובלנתם על תחקיר ערוץ 10 בנושא וכן על כתב התביעה של חה"כ נתניהו כנגד ערוץ 10, כפי שפורסם באינטרנט.

בקובלנה נטען כי במסגרת נסיעתו ללונדון של חה"כ נתניהו בזמן מלחמת לבנון השנייה מטעם הכנסת לשם הסברת ישראל, חה"כ נתניהו ורעייתו שהו במלון יוקרתי והוציאו הוצאות רבות, שחלקן מומנו ע"י המדינה וחלקן ע"י תורם לא ידוע. בנוסף נטען כי חה"כ נתניהו קיבל כרטיסים להצגות תיאטרון, מימון ארוחות ומספרה בניגוד לכלל 14 לכללי האתיקה של חברי הכנסת האוסר על קבלת תשלום בעד הופעות בחוץ לארץ ובניגוד להחלטות ועדות האתיקה האוסרות על קבלת מתנות וטובות הנאה כלשהן.

עוד נטען כי חה"כ נתניהו לא פנה לוועדת האתיקה בבקשה לקבלת אישור למימון נסיעותיו לחו"ל, בניגוד להחלטת ועדת האתיקה בנושא מימון נסיעות לחו"ל של חברי הכנסת.

בנוסף, ביקשו הקובלים לברר כיצד מומנה נסיעתה של הגב' נתניהו, והאם נתקבל אישור ועדת האתיקה לקבלת מימון חיצוני לנסיעה האמורה, שכן כללי האתיקה אוסרים על צירוף בני זוג של חברי הכנסת לנסיעה לחו"ל במימון הגוף המזמין.

הקובלים ציינו כי העובדה שחה"כ בנימין נתניהו הוא דמות מובילה בפוליטיקה הישראלית מחזקת את הצורך לבחון את הקובלנה.

3. תגובת הנקבל

חה"כ נתניהו הגיש תגובה מקדמית לקובלנה ביום כ"א באייר התשס"ח (26 במאי 2008). בתגובתו טען חה"כ נתניהו כי מדובר על קובלנה טורדנית ומקוממת, שהוגשה לאחר כתבה טלוויזיונית וללא בדיקה מעמיקה של הדברים, והיא נעדרת בסיס מספק וראיות. חה"כ נתניהו ציין עוד שהקובלנה מהווה נסיון ציני לניגוח פוליטי, ושאינו כל עניין ציבורי בבירורה, ויש לדחותה על הסף.

חה"כ נתניהו הדגיש שהנסיעה נשוא הקובלנה הייתה בעיצומה של מלחמת לבנון, בעת מצב חירום לאומי, ביוזמת יו"ר הכנסת והכנסת, ומטרתה הייתה חיזוק עמדתה ותדמיתה של ישראל בעולם באמצעות הסברה.

לאחר שדנה בנושא, החליטה ועדת האתיקה ביום כ"ה באדר ב' התשס"ח (1 באפריל 2008) כי יש מקום לדון בקובלנה, וביקשה את תגובתו של חה"כ לנושאים שנטענו בקובלנה.

בתגובתו מיום כ"ו בסיון התשס"ח (29 ליוני 2008), מסביר חה"כ נתניהו שלאחר שנודע לארגונים שונים בבריטניה שהוא מתעתד להגיע למסע הסברה ממלכתי באנגליה, במהלך מלחמת לבנון השנייה, הם פנו אליו בבקשה שיגיע לדבר בפניהם ולחזקם. הגופים שהיו קשורים בנסיעה ובמימונה הם ה-UJIA, United Synagogue וארגון הבונדס.

לעניין מימון ההוצאות, חה"כ נתניהו טוען שכל ההוצאות הפרטיות שלו ושל רעייתו, לרבות כרטיסי תיאטרון, מסעדה, מספרה וכו', מומנו מכיסו הפרטי. לעניין מימון כרטיס הטיסה והשהייה של רעייתו, נטען כי המימון ניתן על ידי הגורם המזמין כדין, תוך שהוא הסתמך על מכתב ועדת האתיקה, המוזכר להלן, שבו ראה אישור עקרוני לכך.

לעניין קבלת אישור ועדת האתיקה למימון החיצוני, חה"כ נתניהו טוען כי הניח שנעשתה פניה מסודרת ע"י לשכתו לוועדת האתיקה, כפי שהיה בנסיעותיו הקודמות. רק מאוחר יותר התברר לו שהייתה פניה ע"י לשכתו למחלקת קשרי חוץ בכנסת ולא לוועדת האתיקה, במהלכה נמסר למנהלת מחלקת קשרי חוץ בכנסת שהארגונים המזמינים הם שישאו בכל ההוצאות למעט כרטיס הטיסה, שימומן ע"י הכנסת. עוד טוען חה"כ נתניהו שהוא ולשכתו לא ידעו שיש בעיה עם העובדה שהגופים המזמינים הם שיממנו את הפער בהוצאות, ושלא נאמר להם אחרת. אם היה יודע שקיימת בעייתיות בנושא, היה דואג לכך שהמימון בשלמותו יהיה מהכנסת או מהארגונים המזמינים.

לעניין הצטרפותה של רעייתו במימון חיצוני, חה"כ נתניהו טוען שוועדת האתיקה נתנה אישור עקרוני להצטרפות רעייתו לנסיעותיו כאשרת רה"מ לשעבר, הסדר שהופסק רק בתחילת 2007. לטענתו, במכתב מיום 16.1.07 בו הודיעה הוועדה על הפסקת ההסדר נכתב כי "הוועדה אישרה עד היום את הצטרפותה של רעייתך", ומכאן שהצטרפותה של רעייתו בנסיעה המוזכרת בקובלנה הייתה במסגרת האישור העקרוני של ועדת האתיקה.

4. החלטת הוועדה

לאחר קבלת התייחסותו של חה"כ נתניהו לגוף הטענות, החליטה הוועדה כלדקלמן:

מימון הוצאות פרטיות

בקובלנה נטען כי חה"כ נתניהו קיבל מימון להוצאותיו הפרטיות במסגרת הנסיעה. הוועדה דוחה את טענות הקובלנה העוסקות במימון הוצאות פרטיות כביכול, על ידי גורמים חיצוניים. הוועדה קיבלה את תגובתו של חה"כ נתניהו, לפיה ההוצאות האישיות במסגרת הנסיעה האמורה מומנו מכיסו הפרטי בלבד.

אישור ועדת האתיקה

עוד נטען בקובלנה כי חה"כ נתניהו לא ביקש את אישור ועדת האתיקה למימון החיצוני. חה"כ נתניהו הסביר בתגובתו כי הניח שנעשתה פניה מסודרת ע"י לשכתו לוועדת האתיקה, כפי שהיה בנסיעותיו הקודמות. רק מאוחר יותר התברר לו שהייתה פניה ע"י לשכתו למחלקת קשרי חוץ בכנסת ולא לוועדת האתיקה, במהלכה נמסר למנהלת מחלקת קשרי חוץ בכנסת שהארגונים המזמינים הם שישאו בכל ההוצאות למעט כרטיס הטיסה, שימומן ע"י הכנסת.

הוועדה מדגישה כי בכל מקרה של מימון שאינו מימון הכנסת לנסיעות חבר הכנסת לחו"ל, נדרש אישורה של ועדת האתיקה. הכלל האמור נכון גם לגבי נסיעות "מעורבות", דהיינו נסיעות שמימון

מקורו חלקו במימון הכנסת וחלקו במימון חיצוני, על ידי גורמים אחרים. לפיכך, הוועדה הגיעה לכלל מסקנה כי לא היה בהתנהגותו של חה"כ נתניהו אלא סטייה מנהלים.

צירוף בן הזוג לנסיעה

בעניין צירוף בת זוגו של חה"כ נתניהו לנסיעה במימון חיצוני, הוועדה אינה מקבלת את הסבריו של חה"כ נתניהו, ולא ראתה במכתב מיום 16.1.2007 משום אישור עקרוני. הוועדה מדגישה כי בהתאם לסעיף 8 להחלטת ועדת האתיקה בעניין מימון נסיעות לחו"ל של חברי הכנסת, בכל מקרה, מימון הנסיעה של בן הזוג יהיה על ידי חבר הכנסת עצמו ולא על ידי הכנסת או הגוף המזמין לפי העניין. הוועדה אינה רואה לנכון לסטות מכלל זה, גם לא במקרה הייחודי של חה"כ נתניהו, שניהן בעבר בתפקיד ראש הממשלה.

לפיכך, החליטה ועדת האתיקה בתוקף סמכותה לפי סעיף 13ד(ד)(1) לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951, להטיל על חה"כ נתניהו הערה.

ההחלטה תונח על שולחן הכנסת.